Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Utrecht
G. Spelt
Archimedeslaan 6
2584 BA UTRECHT

Behandeld door	Wouter Bulthuis	**Datum**	11 juni 2026
E-mail	w.bulthuis@utrecht.nl	**Ons zaaknummer**	34159505
Bijlage(n)	-	**Onderwerp**	Zienswijze Ontwerp Programmabegroting 2027
Uw kenmerk	ODUTR-1565642653-71711		
Uw brief van	27 maart 2026		

Geachte heer Spelt,

Dank voor het toezenden van de Ontwerp Programmabegroting 2027. We zetten graag door op de ingeslagen weg met alle deelnemers aan de Gemeenschappelijke regeling.

Mogelijkheid zienswijze Ontwerp Programmabegroting
Bij brief van 27 maart 2027 hebt u de Ontwerp Programmabegroting 2027 (kenmerk ODUTR-1565642653-71711) aan onze griffie gestuurd. In de brief verzoekt u ons, op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regeling, uiterlijk vrijdag 19 juni 2026 een eventuele zienswijze in te dienen. Daarna kan het Algemeen Bestuur de Ontwerp Programmabegroting 2027 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2026 vaststellen.

Sluitende Programmabegroting
Wij zijn erkentelijk voor het aandragen van een sluitende begroting en de poging om vorm te geven aan de oproep van gemeenten om de begroting zo behoudend mogelijk op te stellen. Dit terwijl landelijk de robuustheidscriteria ook eisen stellen en er volop ambitie is.

Indexatiepercentage
U geeft aan dat er sprake is van een beperkte stijging van de deelnemersbijdragen van 2,9%. U laat ook weten dat er in 2026 voor €950.000 aan ombuigingen zijn gerealiseerd en dat in de Ontwerp Programmabegroting 2027 circa €750.000 aan aanvullende bezuinigingen zijn doorgevoerd.

Het indexatiepercentage dat de ODU hanteert, verschilt van de raming van 2,5%, zoals gemeenten die naar verwachting van het Rijk ontvangen vanuit het gemeentefonds. Op 5 februari 2026 is er in een brief door 21 Utrechtse gemeenten met een deelname aan de Wet gemeenschappelijke regelingen gezamenlijk aandacht gevraagd om bij de begroting 2027 te koersen op dit percentage van 2,5%. In de meicirculaire 2026 wordt het definitieve percentage bekend. Daarnaast is u gevraagd naar verdere besparingsmogelijkheden te zoeken.

Meerkosten

Vanwege het in 2027 doorberekenen van de gemeenschappelijke regionale uren, die in 2026 nog door de provincie worden bekostigd, komt de werkelijke verhoging voor 2027 voor alle gemeenten hoger uit dan de genoemde 2,9%.
In de Programmabegroting zijn de uren voor de gemeenschappelijke regionale projecten overigens lastig onderscheidend terug te vinden. Hierin is in de begroting nog te winnen aan transparantie. We willen de ODU daarom een oproep doen om concrete stappen te zetten in het verbeteren van de leesbaarheid en navolgbaarheid van de begroting.

Voor de gemeente Utrecht gaat het samen om een extra bijdrage van €164.840 (optelsom van indexatieverschil van 0,4% en de meerkosten voor gezamenlijke regionale projecten).

Zienswijze Programmabegroting 2027
De gemeente Utrecht heeft te maken met tegenvallende inkomsten vanuit het Rijk en oplopende structurele tekorten op haar begroting. Wij doen daarom een oproep om toch nog verdere besparingen te realiseren en zo te komen een benadering van het indexatiepercentage van 2,5%.

We vragen dit, omdat we de door de ODU genoemde besparingen nog niet als zodanig terugzien. Er is door herinvesteringen geen merkbaar besparingsresultaat, ook al zijn vanuit solidariteit met de regio, de eerdere keuzes in het fusietraject, het belang van de leefomgeving en de landelijke robuustheidscriteria de voorgestelde keuzes begrijpelijk.

We doen twee suggesties hoe bezuinigingen te realiseren:
1. De gemeente Utrecht heeft veel kennis en expertise op het werkveld milieu en bouw in huis. Als deel van de besluiten in het fusietraject is al besproken om de 350 uur die de gemeente Utrecht bij heeft te dragen aan de gemeenschappelijke regionale projecten, in plaats van financiële middelen met gesloten beurzen te realiseren. Bijvoorbeeld voor asbest(piket), of op het thema water of bodem (nader te bespreken).
2. Er liggen mogelijk kansen op bezuinigingen in de bedrijfsvoering, inclusief het ondersteunende personeelsbestand. De ODU kan hier het beste zelf voorstellen voor doen, of wanneer wenselijk, valt hier in gezamenlijkheid met (enkele) gemeenten naar te kijken.

Wij vragen u de Programmabegroting te heroverwegen, om dichter bij de oproep in de brief van 5 februari 2026 in de buurt te komen. Het is daarbij van belang dat de kwaliteit van uitvoering van de wettelijke basistaken geborgd blijft. Daarbij geven wij mee dat bezuinigingen geenszins ten koste mogen gaan van controle, handhaving, beboeting van en het opleggen van dwangsommen aan vervuilende bedrijven die regels overtreden. Wij vragen u ons te informeren als er toch taken die hierop betrekking hebben vervallen.

Actieve informatievoorziening
Wij achten het van belang dat de deelnemende gemeenteraden actief, tijdig en structureel worden geïnformeerd door het bestuur van de Omgevingsdienst Utrecht, zodat wij onze rol goed kunnen invullen bij belangrijkste bestuurlijke ontwikkelingen. Op dit moment ervaren wij dat de beschikbare informatie hiervoor onvoldoende is. Dit sluit aan bij de aanbevelingen uit de VNG-handreiking Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen.

Periodieke evaluatie
Wij achten het van belang dat de taakuitvoering door de Omgevingsdienst Utrecht periodiek wordt geëvalueerd in samenhang met het functioneren van het samenwerkingsverband. Wij verzoeken u om hieraan invulling te geven door ten minste eenmaal per raadsperiode een integrale evaluatie uit te voeren, waarbij zowel de kwaliteit van de taakuitvoering als de samenwerking met de deelnemende gemeenten wordt meegenomen. Deze evaluatie dient zodanig te worden gepland dat de gemeenteraad deze in de laatste fase van de raadsperiode kan behandelen, zodat de uitkomsten betrokken kunnen worden bij de kaderstelling voor de volgende periode.

Ontlasten stroomnet (via ODU)
Tevens vragen wij u om:

a. Het onderwerp maximaal stroombesparen via vergróte inzet van toezicht en handhaving op de wettelijke energiebesparingsplicht te agenderen voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2026;
b. Een voorstel voor opschaling van het toezicht op stroombesparende maatregelen in het kader van de wettelijke energiebesparingsplicht uit te werken, waarbij gebruik wordt gemaakt van de beschikbare verbruiksdata van de netbeheerder, om de grootste stroombesparingen als eerst te realiseren;
c. Bij gebleken effectieve bijdrage aan het ontlasten van het stroomnet budget te zoeken voor deze aanpak in landelijke (SpUK-regeling) en provinciale middelen. Mochten die middelen niet gevonden worden hierover te informeren en bij de begroting van 2028 een voorstel op te nemen om dit alsnog te realiseren;
d. Jaarlijks aan de deelnemende gemeenten te rapporteren over het aantal uitgevoerde energiecontroles die gericht zijn op stroombesparing, de nalevingsgraad en de gerealiseerde stroombesparing als gevolg van het toezicht op de energiebesparingsplicht.

Wij waarderen bij voorbaat uw inzet daarvoor.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Miguel Israël